

სადოქტორო პროგრამა საერთაშორისო ურთიერთობებში

1. **პროგრამის სახელწოდება:** საერთაშორისო ურთიერთობები
2. **პროგრამის ხელმძღვანელი:** სერგი კაპანაძე, ასოცირებული პროფესორი, ივ. ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (sergi.kapanadze@tsu.ge)
3. **მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი:** საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორი, PhD in International Relations
4. **სადოქტორო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:**

პროგრამის მიზანი:

საერთაშორისო ურთიერთობების სადოქტორო პროგრამის მიზანია შექმნას ახალი ცოდნა საერთაშორისო ურთიერთობების დისციპლინაში, უზრუნველყოს დოქტორანტების გაძლიერებული ტრენინგი სოციალური კვლევის მეთოდებში და განუვითაროს მათ სამეცნიერო კვლევისათვის აუცილებელი უნარები.

პროგრამა ამზადებს საერთაშორისო ურთიერთობების მაღალი დონის მკვლევრებსა და პრაქტიკოსებს, რომლებიც იცნობენ საერთაშორისო პოლიტიკის თეორიულ მიდგომებს, აგრეთვე პოლიტიკის, ეკონომიკის, სამართლის, სოციოლოგიის სფეროში თეორიულ ნააზრევს, აგრეთვე თანამედროვე საერთაშორისო პოლიტიკურ პროცესებს.

პროგრამის ძირითადი ნაწილი ეთმობა კვლევას, მოიცავს სასწავლო კომპონენტს, და ისახავს შემდეგ ამოცანებს:

- სტუდენტთა სადოქტორო კვლევის ხელშეწყობა და განვითარება
- საერთაშორისო ურთიერთობებში თეორიული ცოდნის გაღრმავება და სრულყოფა, ახალი ცოდნის გენერირება
- აკადემიური სწავლების/პედაგოგიკის უნარების განვითარების ხელშეწყობა.

პროგრამის სასწავლო კომპონენტი მოიცავს სწავლის პერიოდის მინიმუმ სამ სემესტრს, თითოეული მათგანი მოიცავს: სემინარებს კვლევის დიზაინის შესახებ (ინტერდისციპლინური მეთოდოლოგია, პროგრესზე მუშაობის სემინარები), დისციპლინისთვის დამახასიათებელი ძირითადი სემინარები და აკადემიური პრაქტიკის სემინარები (სწავლებისა და ხელმძღვანელობის პრაქტიკა, კვლევის მენეჯმენტი, აკადემიური სტატიის წერა, საგრანტო განაცხადის წერა).

პროგრამის შედეგი:

კურსდამთავრებულებს შეუძლიათ კვლევის ჩატარება და ანალიტიკური სამუშაოს შესრულება საერთაშორისო და საგარეო პოლიტიკის მიმართულებით, პროფესიული სამუშაოს შესრულება სახელმწიფო და დიპლომატიურ სამსახურში, საზოგადოებრივ სექტორსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებში და უმაღლეს სასწავლებლებში დისციპლინის სწავლება ახალი მეთოდოლოგიების გამოყენებით.

ა) ცოდნა და გაცნობიერება:

საერთაშორისო ურთიერთობების სადოქტორო პროგრამის დამთავრების შედეგად სტუდენტები მიიღებენ ახალ გაღრმავებულ ცოდნას დისციპლინაში, ექნებათ უნარი განახორციელონ დისციპლინაში დაგროვილი აკადემიური და სამეცნიერო გამოცდილების კრიტიკული ანალიზი და მიღებული გამოცდილება ეფექტურად გამოიყენონ საერთაშორისო მასშტაბით კვლევისა და ცოდნის გავრცელებისათვის, როგორც სამეცნიერო პუბლიკაციების, ასევე აკადემიური სწავლების პრაქტიკის მეშვეობით.

ბ) ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი:

პროგრამის კურსდამთავრებული შეძლებს:

- დამოუკიდებლად დაგეგმოს და განახორციელოს აკადემიური კვლევა საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში;
- ეფექტურად წარმოადგინოს საჯარო პრეზენტაციები ჩატარებული კვლევის შესახებ;
- დისციპლინაში განხორციელებული კვლევა გამოაქვეყნოს სამეცნიერო ნაშრომის სახით საერთაშორისო რეფერირებულ ჟურნალში;
- მოამზადოს ახალი სასწავლო სალექციო კურსი და განახორციელოს მისი სწავლება ახალი მეთოდოლოგიების გამოყენებით.

გ) დასკვნის უნარი

პროგრამის კურსდამთავრებულებს შეეძლებათ დისციპლინაში არსებული ცოდნის სინთეზი და ახალი ცოდნის გენერირება; ექნებათ უნარი ჩაატარონ კვლევა, კრიტიკულად შეაფასონ საკვლევ საკითხთან დაკავშირებული მიდგომები, თეორიულ ცოდნაზე და კვლევის მეთოდოლოგიურ უნარებზე დაყრდნობით წარმოადგინონ საზოგადოების წინაშე მდგარი პრობლემების გადაწყვეტის გზები და საშუალებები.

დ) კომუნიკაციის უნარი:

პროგრამის კურსდამთავრებულებს შეეძლებათ თავიანთი მოსაზრებები და კვლევის დასკვნები სათანადო ფორმით მიაწოდონ საზოგადოებასა და სამეცნიერო წრეებს როგორც წერილობითი, ასევე ზეპირი სახით. მათ შეეძლებათ თავისუფლად აწარმოონ თეორიული დისკუსია სფეროში მომუშავე სპეციალისტებთან საერთაშორისო მასშტაბით; მონაწილეობა მიიღონ საერთაშორისო კონფერენციებში; დამოუკიდებლად მიაღწიონ საკუთარი მოსაზრებებისა და კვლევის საერთაშორისო ასპარეზზე გატანასა და აღიარებას; პროგრამა ხელს უწყობს სტუდენტებს გახდნენ საერთაშორისო აკადემიური ქსელის წევრები.

ე) სწავლის უნარი:

პროგრამის კურსდამთავრებულებს შეეძლებათ მოახდინონ ცოდნის სინთეზი და ახალი ცოდნის გენერირება; დამოუკიდებლად შეადგინონ აკადემიური სასწავლო პროგრამა, სახელმძღვანელოს სახით მოამზადონ ახალი სასწავლო სალექციო კურსი და განახორციელონ მისი სწავლება ახალი მეთოდოლოგიების გამოყენებით. დოქტორანტურის კურსდამთავრებულებმა დამოუკიდებლად უნდა მოახერხონ მიღებული ცოდნის გავრცობა და გადაცემა.

ვ) ღირებულებები:

პროგრამის კურსდამთავრებულებს ჩამოუყალიბდებათ აკადემიური პასუხისმგებლობა საზოგადოებისა და სამეცნიერო წრეების წინაშე; გამოუმუშავდებათ კრიტიკული დამოკიდებულება ანალიტიკურ სტატიებსა, სამეცნიერო ნაშრომებში, ა.შ. არსებული მიკერძოებების მიმართ. სადოქტორო კურსის ძირითადი მიზანი სამეცნიერო ღირებულებებისადმი პატივისცემის გაღვივებაა, რომლებიც მოიცავს სამეცნიერო ეთიკის დაცვას, პლაგიატის გამორიცხვას, კვლევის ობიექტის მიმართ პასუხისმგებლობის გრძნობის გათავისებას.

კურსდამთავრებულთა დასაქმების სფეროები:

საერთაშორისო სადოქტორო პროგრამის კურსდამთავრებულები შეძლებენ დაიკავონ აკადემიური პერსონალის თანამდებობები (ასისტენტი, ასოცირებული, ან სრული პროფესორი) უმაღლეს სასწავლებლებში და წარმართონ სწავლება საერთაშორისო ურთიერთობების, ან პოლიტიკური მეცნიერების პროგრამებში სამივე საფეხურზე: ბაკალავრიატში,

მაგისტრატურასა და დოქტორანტურაში. მათ აგრეთვე შეეძლებათ იმუშაონ უნივერსიტეტში ადმინისტრაციულ თანამდებობებზეც. კურსდამთავრებულებს შეეძლებათ გაწიონ საერთაშორისო ურთიერთობებში კვალიფიციური ექსპერტის სამუშაო როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე საერთაშორისო დონეზე და იმუშაონ სამთავრობო, ან არასამთავრობო ორგანიზაციებში, დაგეგმონ და განახორციელონ მაღალი ხარისხის დამოუკიდებელი სამეცნიერო კვლევა და შეაფასონ სხვა მეცნიერებების მიერ ჩატარებული კვლევები.

5. სწავლების ენა: ქართულ–ინგლისურენოვანი.

პროგრამის სასწავლო კომპონენტი ქართულ ენაზე ხორციელდება, თუმცა საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორანტს მოეთხოვება კვლევითი კომპონენტის წარმოდგენა ინგლისურ ენაზე, რადგან არა მხოლოდ შემფასებლები, არამედ სადისერტაციო საბჭოს სექციის წევრებიც არიან უცხოელებიც.

რაც ძალზედ მნიშვნელოვანია პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის თვალსაზრისით. დოქტორანტები შეძლებენ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობას და კვლევის შედეგების წარდგენას.

აღსანიშნავია ისიც, რომ პროგრამას წინ უძღოდა ინგლისურენოვანი საერთაშორისო სადოქტორო პროგრამა „საერთაშორისო ურთიერთობები“, ხორციელდებოდა *სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრის გრანტის ფარგლებში*. პროგრამას ხელმძღვანელობდა ნილ მაკფარლენი, ოქსფორდის უნივერსიტეტის პროფესორი, პოლიტიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი. ამჯერად, პროფ. მაკფარლენი მის მიერ აღზრდილ ქართველ პროფესორებთან ერთად აქტიურადაა ჩართული ქართულ–ინგლისურენოვან პროგრამაში.

ინგლისურენოვანი კვლევითი კომპონენტის შემოტანა განპირობებულია იმითაც, რომ კავკასიის რეგიონში ეს ერთდაერთი პროგრამაა, რომელშიც ერაზმუსითა თუ სხვა გაცვლითი საერთაშორისო პროგრამის მონაწილე დოქტორანტს შეუძლია ჩართვა.

6. სადოქტორო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:

აპლიკანტები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ მოთხოვნებს:

- ფლობდეს მაგისტრის აკადემიურ ხარისხს სოციალურ მეცნიერებებში. მაგისტრის ხარისხი "საერთაშორისო ურთიერთობებში" პროგრამისთვის პრიორიტეტულია.
- ინგლისური ენის ცოდნა - **C1 დონე** - აპლიკანტმა უნდა ჩააბაროს მისაღები გამოცდა თსუ-ს ენების ცენტრში ან წარმოადგინოს ცოდნის დამადასტურებელი შესაბამისი საერთაშორისო სერთიფიკატი (TOEFL IBT 61, IELTS 5, ან რომელიმე სხვა საერთაშორისო ტესტი. იხილეთ თსუ-ს აკადემიური საბჭოს დადგენილება #25/2011 დოქტორანტურის მინიმალური სტანდარტის დამტკიცების შესახებ, დანართი #2). აპლიკანტებს, რომლებსაც განათლება მიღებული აქვთ საზღვარგარეთ (გავლილი აქვთ ინგლისურენოვანი პროგრამები) გამოცდის ჩაბარება ან სერთიფიკატის წარმოდგენა არ მოეთხოვებათ.

მიღების პროცედურა:

გარდა უნივერსიტეტის მიერ მოთხოვნილი სააპლიკაციო პაკეტისა, აპლიკანტებმა დამატებით უნდა წამოადგინონ შემდეგი დოკუმენტაცია:

1. სამოტივაციო წერილი (აპლიკანტებმა უნდა აღწერონ საკუთარი აკადემიური და პროფესიული გამოცდილება, განიხილონ კარიერასთან დაკავშირებული სამომავლო მიზნები და ნათლად ახსნან თუ რატომ სურთ აღნიშნულ პროგრამაზე სწავლა. მათ ასევე უნდა მოიხსენიონ საკითხი, რომლის კვლევაც სურთ).
2. წერილობითი ნამუშევრის ნიმუში (კანდიდატებმა უნდა წარმოადგინონ ათგვერდიანი ნიმუში. განხილული საკითხები დაკავშირებული უნდა იყოს საერთაშორისო ურთიერთობებთან ან სოციალური მეცნიერებების სხვა საკითხებთან)
3. წიგნის ერთგვერდიანი მიმოხილვა (აპლიკანტებმა უნდა მიმოიხილონ ნებისმიერი წიგნი საერთაშორისო ურთიერთობებიდან, რომელიც მათ ბოლო დროს წაიკითხეს. მათ უნდა აღნიშნონ რას ეხებოდა წიგნი, რა ისწავლეს მისგან და რატომ მოეწონათ (ან არ მოეწონათ) წიგნი)

7. პროგრამის დიზაინი

სტუდენტებს მოეთხოვებათ სასწავლო კომპონენტის დაფარვა - არსებითი (დისციპლინისთვის დამახასიათებელი ძირითადი სემინარები), სემინარები კვლევის დიზაინში და აკადემიური პრაქტიკა (პედაგოგიკა, აკადემიური წერა/ჟურნალის სტატია, საგრანტო განაცხადი და აკადემიური პროგრამის ადმინისტრირება) - რასაც დაეთმობა სამი სემესტრი, და დისერტაციის დაწერა (სამი სემესტრი).

სადოქტორო პროგრამისთვის კანონით განსაზღვრულია მინიმუმ 180 კრედიტის (ECTS) დაფარვა, რომლის ძირითადი ნაწილი სტუდენტს ენიჭება დამოუკიდებელი კვლევისთვის. მთლიანი პროგრამა გაყოფილია ორ კომპონენტად 1) სწავლება (40 ECTS), 2) კვლევა (140 ECTS).

სასწავლო კომპონენტი

სადოქტორო პროგრამის სასწავლო კომპონენტი შეადგენს 40 კრედიტს (ECTS), რომელიც იყოფა შემდეგ კომპონენტებად:

- 10 კრედიტი (ECTS) - დისციპლინისთვის დამახასიათებელი ძირითადი სემინარები
- 5 კრედიტი (ECTS) - კვლევის დიზაინი/მეთოდოლოგია
- 15 კრედიტი (ECTS) - დოქტორანტის სემინარი
- 5 კრედიტი (ECTS) - სწავლების მეთოდები (საუნივერსიტეტო სავალდებულო)
- 5 კრედიტი (ECTS) - პროფესორის ასისტენტობა (საუნივერსიტეტო სავალდებულო)
- 5 კრედიტი (ECTS) - აკადემიური წერა (საუნივერსიტეტო არჩევითი, მხოლოდ მათთვის, ვისაც იგივე კონტექსტის საგანი გავლილი არ აქვს ბაკალავრიატის ან/და მაგისტრატურის საფეხურზე)

-სადოქტორო პროგრამებზე სწავლის პროგრესის შემოწმება ხდება სამ ეტაპად: პირველ

ეტაპზე,

მესამე აკადემიური სემესტრის ბოლოს სტუდენტებმა უნდა წარმოადგინონ და დაიცვან კვლევითი პროექტები; მეორე ეტაპი სრულდება სატრენინგო პროცესის ბოლოს; მეოთხე აკადემიური სემესტრის შემდეგ, სტუდენტები წარმოადგენენ ნაშრომის კონცეპტუალურ ნაწილს და პირველ და მეორე არსებით თავს (აღნიშნული თავების შეფასდება მოწვეული ექსპერტების მიერ), რაც გულისხმობს კვლევითი კომპონენტის პირველ სადოქტორო კოლოკვიუმს. მესამე ეტაპზე ხდება სრული თეზისის წარმოდგენა, რომელსაც მოჰყვება ნაშრომის დაცვა; დაცვას ასევე ესწრებიან მოწვეული ექსპერტები.

პროგრამის სტრუქტურა

#	კურსი/სემინარი	საკონტაქტო საათები	კრედიტი (ECTS)	პერიოდი	კომენტარები
პროგრამის სასწავლო კომპონენტი					
I სემესტრი					
1.1	კლასიკური ტექსტები საერთაშორისო ურთიერთობებში	30	5		არსებითი: საკითხთან დაკავშირებული სემინარი
1.2	კვლევის დიზაინი - კვლევითი კითხვის შერჩევა და დასმა, მეთოდოლოგიის შერჩევა და კვლევითი პროექტის წერა	15	5		კვლევის მეთოდოლოგია
კრედიტების რაოდენობა I სემესტრში			10		
II სემესტრი					
2.1	თანამედროვე დებატები საერთაშორისო ურთიერთობებში	30	5		არსებითი: საკითხთან დაკავშირებული სემინარი
2.2	დოქტორანტის სემინარი - კვლევითი პროექტის დაცვა	15	15		სწავლების მეთოდოლოგია
კრედიტების რაოდენობა II სემესტრში			20		
III სემესტრი					
3.1	სწავლების მეთოდები		5		საუნივერსიტეტო სავალდებულო კურსი
კრედიტების რაოდენობა III სემესტრში			5		
IV სემესტრი					
4.1	პროფესორის ასისტენტობა		5		საუნივერსიტეტო სავალდებულო კურსი. საბაკალავრო ან სამაგისტრო დონეზე სემინარების, პრაქტიკუმების გაძღოლა; შუალედური და საგამოცდო საკითხების, ტესტების მომზადება; სტუდენტთა საბაკალავრო და სამაგისტრო ნაშრომების რეცენზირება; საბაკალავრო ნაშრომის ხელმძღვანელობა. დოქტორანტის მიერ შესრულებული სამუშაოს საფუძველზე მზადდება ანგარიში(ფორმა #3)
კრედიტების რაოდენობა IV სემესტრში			5		
არჩევითი საგნები					
5.1	აკადემიური წერა		5	I, II ან III სემესტრი	სტუდენტებისთვის, ვისაც გავლილი აქვთ სამაგისტრო დონეზე, კურსი სავალდებულო არ არის.
კრედიტების რაოდენობა სასწავლო კომპონენტში			40		

კვლევითი კომპონენტი					
6.1	კოლოკვიუმი I		20	IV სემესტრი	დოქტორანტის კანდიდატად დამტკიცება (ხელმძღვანელის დასკვნის საფუძველზე კვლევითი პროექტის დაცვისა და დისერტაციის პირველი და მეორე თავების შეფასების შესახებ)
6.2	კოლოკვიუმი II		20	V სემესტრი	დისერტაციის დარჩენილი ნაწილის წარმოდგენა
6.3	სადოქტორო ნაშრომის აპრობაცია				
6.4	სადოქტორო ნაშრომის დაცვა			VI სემესტრი,	
კრედიტების რაოდენობა კვლევით კომპონენტში			140		
კრედიტების საერთო რაოდენობა			180		

შეფასების წესი:

საბოლოო ქულის ფორმირება ხორციელდება შემდეგი წესით:

ქულათა მაქსიმალური რაოდენობიდან	შეფასება	შეფასების კვალიფიკაცია	შეფასების GPA
91%–ზე მეტი	(A) „ფრიადი“	დადებითი	4.0
81 – 90%	(B) „ძალიან კარგი“	დადებითი	3.0
71– 80%	(C) „კარგი“	დადებითი	2.0
61 – 70%	(D) „დამაკმაყოფილებელი“	დადებითი	1.0
51 – 60%	(E) „საკმარისი“	დადებითი	0.5
41 – 50%	(FX) „ვერ ჩააბარა“	უარყოფითი	0.0
40% და ნაკლები	(F) „ჩაიჭრა“	უარყოფითი	0.0

FX შეფასების შემთხვევაში სტუდენტს ეძლევა გამოცდის ერთხელ გადაბარების უფლება, ხოლო F შეფასების შემთხვევაში სტუდენტმა კრედიტების მისაღებად კურსი თავიდან უნდა გაიაროს.

- სადისერტაციო ნაშრომი ფასდება საუნივერსიტეტო სტანდარტის შესაბამისად.

ფრიადი (summa cum laude)	შესანიშნავი ნაშრომი – მაქსიმალური შეფასების 91% და მეტი
ძალიან კარგი (magna cum laude)	შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება – მაქსიმალური შეფასების 81-90%;
კარგი (cum laude)	შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება – მაქსიმალური შეფასების 71-80%;
საშუალო (bene)	შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 61-70%;
დამაკმაყოფილებელი (rite)	შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 51-60%;
არადამაკმაყოფილებელი (insufficienter)	შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს მნიშვნელოვანი ხარვეზების გამო ვერ აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 41-50%;
სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone)	შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს – მაქსიმალური შეფასების 40% და ნაკლები

არადამაკმაყოფილებელი შეფასების შემთხვევაში, სტუდენტს ეძლევა ერთი წლის განმავლობაში გადამუშავებული დისერტაციის წარდგენის საშუალება.

სრულიად არადამაკმაყოფილებელი შეფასების შემთხვევაში სტუდენტი კარგავს იგივე დისერტაციის წარდგენის უფლებას.

8. სამეცნიერო კვლევების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა

პროგრამის სტუდენტებს უფლება აქვთ ისარგებლონ სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრის ბიბლიოთეკით, რომელიც გამოიწვევს სპეციალურად სოციალური მეცნიერებებისთვის; მსგავსი ტიპის ბიბლიოთეკები მცირე რაოდენობით თუ მოიპოვება საქართველოში. აღნიშნული ბიბლიოთეკა გამოიყენება როგორც თსუ-ს სტუდენტების, ასევე აკადემიური პერსონალის მიერაც. პროგრამის სტუდენტებს ასევე უფლება აქვთ ისარგებლონ სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრის ბაზაზე არსებული კომპიუტერული ტექნიკით.

9. პროგრამაზე შესაძლებელია 5 დოქტორანტის მიღება

10. საკონტაქტო პირი:

სერგი კაპანაძე, თსუ-ს ასოცირებული პროფესორი
sergi.kapanadze@tsu.ge 577 73 38 77

კონსტანტინე შუბითიძე
Konstantine.shubitidze@tsu.ge 558 20 83 10